

DANSPLAINING

De triomf van Barbie

COLUMN | Dan Hassler-Forest zoekt als de Indiana Jones van de filmwetenschappen naar verborgen betekenissen en geheime kamers van de filmgeschiedenis.

De filmzomer van 2023 zit erop, en één ding is duidelijk: dit was de zomer van *Barbie*. Na alle hype rondom de geniale trailers en de grappen rondom #Barbenheimer bleek de film meer dan een succes – het werd een waar fenomeen. Want anders dan bij de meeste blockbusters is *Barbie* niet alleen een film waar onvoorstelbaar veel mensen een kaartje voor wilden kopen. Het is bovenal een film waar iedereen over wil praten.

Twee maanden na de première gonst het nog steeds rondom de film. De opiniestukken, diepteanalyses, *hot takes* en paneldiscussies blijven maar komen. Is *Barbie* woke? Of juist niet feministisch genoeg? Is *Barbie* subversief? Of slechts een uithangbord voor kapitalistisch consumptiegedrag?

Iedereen doet mee. Kinderen komen de bioscoop uit met de vraag wat het patriërchaat nou eigenlijk is. Mannen geven schoorvoetend toe dat ze ook wel eens die gast zijn geweest die een klassieke film ging zitten mansplainen. Lgbt'ers grinniken samen om de manier waarop heteroseksuele rituelen belachelijk worden gemaakt, terwijl ze verzuchten dat het ook hier weer de expliciete norm blijft. Voor sommige vrouwen is het een feest van herkenning, voor anderen een eye-opener, en voor weer anderen een TED Talk over een tandeloze vorm van feminisme. Maar het punt is uiteindelijk niet op welk oordeel we uitkomen – het punt is dat een grote zomerfilm gebaseerd op een stuk speelgoed zoveel discussie teweegbrengt.

Ergens is het dan ook heel grappig dat het de luchtige *Barbie* is en niet de bombastische *Oppenheimer* die zoveel stof doet opwaaien. Christopher Nolans hyperserieuze biopic is een film die we aanschouwen en beoordelen; *Barbie* daarentegen maakt iets in ons los waardoor we met elkaar in discussie willen gaan. Dat is niet alleen vanwege de thematiek van de film. Het is juist ook omdat regisseur Greta Gerwig een film heeft gemaakt die zo'n rijke esthetische ervaring biedt. In interviews wijdt ze enthousiast uit over de films en regisseurs die haar hebben geïnspireerd: Jacques Demy, *The Wizard of Oz*, Powell en Pressburger, *Singin' in the Rain*, Stanley Kubrick, *Saturday Night Fever*, Jacques Tati, *The Truman Show*, Agnès Varda, en ga zo maar door.

Samen met legendarische cameraman Rodrigo Prieto heeft ze deze invloeden samengesmeed tot een muzikale komedie die zo lichtvoetig is dat je deze rijke visuele gelaagdheid zowat voor lief neemt. Maar het resultaat is een filmervaring die geen snack is, maar een volwaardige maaltijd. Juist daarom gaan veel mensen dit jaar niet één keer naar *Barbie*, maar steeds opnieuw.

Het prikkelende maar bovenal toegankelijke feminisme van de film geeft steeds opnieuw de aanzet tot discussie. Maar het is óók de creatieve virtuositeit waarmee de film is gemaakt, die ons steeds opnieuw met een onbedwingbare grijns de zaal uit doet lopen.

DAN HASSLER-FOREST

PHOTON

hoogstens als metaforen. Hier gaat het om inzien dat de ambitie om onverenigbare elementen samen te brengen, het alchemische denken, een belangrijke ambitie is, een streven, een levenshouding.

VIER ELEMENTEN

De programmeurs van Imagine maken het nog tastbaarder. 'Alchemie nodigde uit om op verschillende manieren kennis op te doen: door te lezen, te observeren, te luisteren maar ook door aan te raken, te spelen, te vernietigen en te transformeren. Terwijl onze samenleving worstelt met de gevaren van het populisme en de ontwikkeling en invloed van AI en leert omgaan met de fluiditeit van identiteit en gender, hebben we grote behoefte aan precies zo'n krachtig interdisciplinair paradigma dat ons helpt onze ervaringen te verbinden met betrouwbare kennis, dat helpt om inzichten te krijgen die het alledaagse overstijgen. We willen de alchemische geest laten herleven en nodigen het publiek uit in

ons lab, waar we niet naar alchemie kijken als een historisch curiosum maar als bron van inspiratie om hedendaagse uitdagingen aan te pakken. In filmvertoningen, VR-installaties, gesprekken, workshops, live events en podcasts zullen we dat doen via een mix van vier elementen: Technologie (vuur), Narratief (lucht), Identiteit (water) and Substantie (aarde).'

Ja, dat klinkt ambitieus. Maar naast Karen Pinkus' ambivalentie is 'ambitie' ontegenzeggelijk het tweede wezenlijke element van alchemie. Je kunt de boel uit elkaar laten vallen. Of je kunt de boel samenbrengen. Of er dan goud ontstaat is afwachten.

Imagine Fantastic Film Festival 25 OKTOBER
T/M 4 NOVEMBER | FILMHALLEN/LABI111, AMSTERDAM

Films in Fantastic Alchemy: DER GOLEM, WIE ER IN DIE WELT KAM (1914), **NIRVANA** (1997), **PHOTON** (2017), **SPOORLOOS** (1988) EN **VACE DE NOCES** (1974)

SPOORLOOS